

علی‌اف: ارامنه به قره‌باغ برگردند

الهام علی‌اف می‌گوید امیدها برای رسیدن به صلح و امضای پیمان صلح با ارمنستان تا پایان سال (میلادی) چندان خوش‌بینانه نیست. به گفته او هیچ جایگزینی برای صلح وجود ندارد و اگر توافقی امضا نشود، برای کل این منطقه بسیار بد می‌شود. او شرایط برای دستیابی به صلح را گفت و پنج اصل اساسی را توضیح داد.

به گزارش آران نیوز به نقل از آرمان ملی الهام علی‌اف، رئیس جمهوری آذربایجان در گفت‌وگو با شبکه خبری یورو نیوز به مسائلی از جمله وضعیت اقتصادی کشورش و مسائل داخلی و بین‌المللی به ویژه چشم انداز صلح با ارمنستان اشاره کرد. این مصاحبه در ۲۳ نوامبر انجام و ۹ دسامبر منتشر شد.

خبرنگار یورو نیوز به الهام علی‌اف گفت: در تابستان امسال در مصاحبه‌ای با یورونیوز گفتید که امیدوارید صلح بین ارمنستان و جمهوری آذربایجان برقرار شود، احتمالا تا پایان سال. آیا همچنان این موضع را حفظ می‌کنید که می‌توان به صلح دست یافت، به ویژه پس از آنکه ده‌ها هزار نفر مجبور به ترک خانه‌های خود شدند. همچنین آینده پویایی این منطقه چیست؟

الهام علی‌اف گفت: بله، من نسبت به جدول زمانی خوش بین بودم، زیرا ما چندین بار با ارمنستان نظرات خود را در مورد پیش‌نویس اصلی معاهده صلح که آذربایجان خودش ارائه داد، مبادله کردیم. پس از آن، شش بار تبادل نظر بین دو کشور صورت گرفت و زمانی که آخرین بار با یورونیوز در این مورد صحبت کردم، امیدوار بودم که ارمنستان روند ارزیابی نظرات ما را طولانی نکند. ما آخرین نظرات را در ۱۱ سپتامبر برای آنها ارسال کردیم و تنها دو روز پیش از آنها پاسخ دریافت کردیم. بنابراین، تقریباً دو ماه و نیم، آنها پیش‌نویس را ارزیابی می‌کردند که شامل چندین صفحه است. معنی آن چیست؟ این بدان معناست که آنها می‌خواهند روند را به تعویق بیندازند. اکنون در پایان نوامبر صحبت می‌کنیم و امیدها برای رسیدن به صلح و امضای پیمان صلح تا پایان سال چندان خوش‌بینانه نیست. اما، من فکر می‌کنم که جدول زمانی چندان مهم نیست. مهم دستور کار هر دو کشور است. این آذربایجان بود که تحت اشغال و پاکسازی قومی قرار گرفت. میلیون‌ها آذربایجانی توسط دولت ارمنستان اخراج شدند. تخریب قلمرویی به وسعت تقریباً ۱۵۰۰۰ کیلومتر مربع. با این وجود، ما کشوری بودیم که پیشنهاد امضای توافقنامه صلح و شروع کار بر روی تعیین مرزها را دادیم. بنابراین، ارمنستان، اکنون پس از بسته شدن پرونده قره‌باغ، فکر می‌کنم تمایل بیشتری به توافق با ما داشته باشد. چرا که پس از بازگرداندن حاکمیت ما و حذف رژیم جدایی طلب غیرقانونی در قره‌باغ، به نظر من، عامل اصلی که مانع از شجاعت بیشتر ارمنستان در مسیر مذاکره شد، دیگر وجود ندارد.

وی ادامه داد: بنابراین، آخرین پیشنهادات آنها را که دو روز پیش دریافت کردیم، ارزیابی خواهیم کرد و در مورد آن اظهار نظر خواهیم کرد. در عین حال، ما در سطح کاری بین مقامات مختلف و از طریق کانال‌های مختلف ارتباط برقرار می‌کنیم. من فکر می‌کنم هیچ جایگزینی برای صلح وجود ندارد. اگر توافقنامه صلح امضا نشود، برای کل این منطقه بسیار بد خواهد بود. ما منطقه‌ای از قفقاز جنوبی را می‌خواهیم که به دور از هر خطری باشد. البته ما می‌خواهیم که ارمنستان امروز و در آینده هرگز تمامیت ارضی ما را زیر سوال نبرد و هرگونه ادعای ارضی نسبت به آذربایجان را به کلی کنار بگذارد.

خبرنگار پرسید که شرایط برای دستیابی به صلح چیست و علی‌اف گفت: خوب، ما پنج اصل اساسی را توضیح دادیم که باید مبنای توافق صلح باشد؛ به رسمیت شناختن متقابل تمامیت ارضی دو طرف؛ عدم استفاده از زور؛ هیچ ادعای سرزمینی نسبت به یکدیگر نداشته باشیم؛ گشایش ارتباطات دو کشور و عادی‌سازی روابط؛ و چندین عامل مهم دیگر. همه اینها بر اساس قوانین بین‌المللی بوده است. در طول تقریباً سه سال روند مذاکرات، ارمنستان همیشه خواستار گنجاندن ماده‌ای در مورد اقلیت ارمنی در قره‌باغ در توافقنامه صلح بود. موضع ما این بود که این کار داخلی ماست. اگر آنها می‌خواهند موضوع اقلیت ارمنی در آذربایجان را منعکس کنند، اجازه دهید موضوع اقلیت آذربایجانی در ارمنستان را که سی سال پیش اخراج کردند، منعکس کنیم. و تعداد آذربایجانی‌ها در ارمنستان بسیار بیشتر از ارمنی‌های آذربایجان بود - تقریباً ۳۰۰۰۰۰ تن. بنابراین

موضع ما این بود که این کار باید متقابل باشد. یا این دو موضوع اقلیت ها، حقوق و امنیت آنها، از جمله حق بازگشت، نه تنها بازگشت ارمنی ها به آذربایجان، بلکه مساله بازگشت آذربایجانی ها به ارمنستان را منعکس می کنیم.

رئیس جمهوری آذربایجان افزود: مهم نیست که آذربایجانی ها ۳۰ سال پیش اخراج شدند و ارمنی ها دو ماه پیش تصمیم گرفتند که آنجا را ترک کنند. واقعیت این است که این کار باید متقابل باشد، وگرنه ما در توافقنامه صلح خود درباره این موضوع اظهارنظر نمی کنیم. بنابراین، تاکنون، ما هیچ درک روشنی از موضع ارمنستان در این مورد نداشتیم. بنابراین، اگر ارمنستان موافقت کند که برای هر دو گروه اقلیت موضع یکسانی داشته باشد یا اصلا موضعی نداشته باشد، صلح قابل دستیابی است، زیرا این مانع اصلی برای ارمنستان بود، زمانی که آنها با ما مذاکره می کردند. بنابراین، خواهیم دید که اوضاع چگونه پیش می رود. صادقانه بگویم، من در حال حاضر هیچ مانع جدی برای امضای توافقنامه صلح از نقطه نظر منطقی نمی بینم.

وی تصریح کرد: پیشنهاد ما علنی شد. آن پنج اصل معروف که من در مورد آنها صحبت می کنم، ما آن را علنی کردیم. این شناخته شده است. هیچ اعتراضی از سوی هیچ یک از عوامل مسئول بین المللی وجود ندارد، زیرا همه این اصول از اصول اساسی حقوق بین الملل هستند. ارمنستان فقط باید این را رعایت کند. آنها باید به همه آن تلاش ها برای به چالش کشیدن تمامیت ارضی ما و حمایت از جدایی طلبی در خاک ما پایان دهند، زیرا قره باغ بخشی از آذربایجان است و همه، از جمله خود ارمنستان، این را به رسمیت می شناسند. نخست وزیر ارمنستان شخصی است که در سال ۲۰۱۹ در خانکندی در تجمع بزرگی گفت "قره باغ مال ارمنستان است." این پایان روند مذاکرات بود، زیرا پس از آن دیگر چیزی برای مذاکره وجود نداشت. بنابراین، در واقع، دلیل جنگ دوم قره باغ دقیقا دولت ارمنستان بود. حالا همین فرد می گوید "قره باغ مال آذربایجان است." بنابراین، خوب است، این تکامل را نشان می دهد. ما همیشه از تکامل حمایت می کنیم، اما حالا که می گویند "قره باغ مال آذربایجان است" باید زیر آن امضا کنند و ما منتظر آن هستیم.

رئیس جمهوری آذربایجان درباره مردمی که خانه هایشان را ترک کرده و به ارمنستان رفته اند، گفت: در مورد افرادی که خانه های خود را ترک کردند، اول از همه، این تصمیم خودشان بود. ارتباطات عمومی ما با ارمنی های قره باغ و کاری که بعد از آن انجام دادیم، نشان داد که می خواهیم آنها بمانند. ما علنا این را اعلام کردیم و من طی درخواستی که پس از پایان عملیات "ضد تروریستی" از مردم آذربایجان داشتم، گفتم که می توانند بمانند. ما درگاه الکترونیکی ثبت نام را باز کردیم. همه کسانی که می خواهند برگردند این حق را دارند. اموال آنها به درستی محافظت می شود. تمامی اماکن تاریخی و مذهبی به نحو مقتضی محافظت می شوند. آنها برای بازگشت باید مقررات خاصی را رعایت کنند و من ماه ها قبل از عملیات ضد تروریستی هم گفتم، کسانی که می خواهند بمانند باید برای تابعیت جمهوری آذربایجان اقدام کنند. مردم چگونه می توانند در آذربایجان زندگی کنند، در حالی که شهروند کشور دیگری هستند؟ یا چطور مجوز شهروندی یا کار، یا اجازه اقامت داشته باشند. آنها نمی توانند در آذربایجان زندگی کنند و بگویند که در به اصطلاح "جمهوری قره باغ کوهستانی" زندگی می کنند، زیرا این به اصطلاح "جمهوری قره باغ کوهستانی" وجود ندارد.

علی اف می افزاید: آنها آن را در رویاهای خود، در اساطیر خود اختراع کردند. اگر بخواهند به عنوان شهروند آذربایجان در آذربایجان زندگی کنند، البته که می توانند. آذربایجان کشوری چند قومیتی و باز است. ما در آذربایجان اقوام زیادی داریم. تعداد این اقوام و افرادی که به آنها تعلق دارند بسیار بیشتر از جمعیت ارمنی در قره باغ است. همه آنها در آرامش زندگی می کنند، از همه حقوق و امنیت برخوردارند. ما در پیشنهادمان به ارامنه قره باغ که اتفاقاً منتشر شد، حقوق آنها را هم پوشش دادیم. حق آنها برای زبانشان، برای تحصیل، مذهب، حقوق شهری. آنها می توانند نمایندگان خود را از طریق انتخابات شهرداری انتخاب کنند و در آنجا به زندگی خود ادامه دهند. تصمیم برای خروج تصمیم خودشان بود و طبق اطلاعاتی که اکنون به آنها دسترسی داریم، این اقدام عمدی از سوی به اصطلاح "رهبران" سابق به اصطلاح "جمهوری قره باغ کوهستانی" بوده است. نیازی به رفتن آنها نبود اما وقتی تصمیم به رفتن گرفتند نتوانستیم جلوی آنها را بگیریم. بر خلاف آذربایجانی هایی که ۳۰ سال پیش کشته شدند، یا تبعید شدند، شکنجه شدند، دستگیر

شدند و برخی از آنها مجبور بودند از کوه های بلند عبور کنند و در آن کوه ها یخ زده بودند، حداکثر آسایش را برای آنها فراهم کردیم تا با آرامش بروند. تمام کارها ثبت شد. همه اینها در زمان ورود ارامنی ها از منطقه قره باغ به ارمنستان هم ثبت شد. بنابراین، همه چیز مطابق با استانداردهای بشردوستانه انجام شد. اما دوباره به این سوال باز می گردیم و می گویم که آنها می توانند برگردند.